

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobkyně: **A. J.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha 5 - Smíchov, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 10. 2014, č. j. **X**, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 2. 4. 2015, č. j. 16 Ad 88/2014 - 31, o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 2. 4. 2015, č. j. 16 Ad 88/2014 - 31, **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] V záhlaví uvedeným rozsudkem zrušil Krajský soud v Plzni (dále jen „krajský soud“) rozhodnutí žalované ze dne 9. 10. 2014, č. j. X (dále také jen „napadené rozhodnutí“), jakož i jemu předcházející rozhodnutí ze dne 28. 7. 2014, č. j. X (dále také jen „prvostupňové rozhodnutí“). Napadeným rozhodnutím žalovaná zamítla námitky žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí, jímž žalovaná zamítla žádost žalobkyně o starobní důchod pro nesplnění podmínek dle § 28 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v tehdy účinném znění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“). Dle krajského soudu žalovaná nesprávně stanovila důchodový věk žalobkyně, neboť měla zohlednit skutečnost, že žalobkyně pečovala o dvě nezletilé děti, kdy o dítě manžela pečovala již před uzavřením manželství a z příslušného ustanovení zákona nevyplývá, že se po celou dobu péče musí jednat o dítě manžela. Krajský soud tedy zavázal žalovanou v dalším rozhodnutí zohlednit také dobu péče o dítě manžela před uzavřením manželství.

II. Návrh na odkladný účinek

[2] Rozsudek krajského soudu napadla žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížností. Současně navrhla, aby Nejvyšší správní soud přiznal její kasační stížnosti odkladný účinek. V případě, že by Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil, dostala by se věc do stadia nového posouzení žaloby. Krajský soud, vázán právním názorem Nejvyššího správního

soudu, by pak mohl rozhodnout opačně, což by mělo za následek „obživení“ původního zrušeného rozhodnutí stěžovatelky. Důsledkem nového rozhodnutí krajského soudu by již ovšem nebylo zrušení rozhodnutí vydaného v mezidobí k realizaci původního rozsudku krajského soudu. Nastala by tak situace, kdy by vedle sebe existovala dvě opačná rozhodnutí o téže věci. Takovýto nežádoucí výsledek je existujícími procesními instituty prakticky neřešitelný a představoval by podle stěžovatelky „nenahraditelnou újmu“, jejíž vznik je jednou z podmínek přiznání odkladného účinku ve smyslu § 73 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), ve spojení s § 107 tohoto zákona.

[3] Žalobkyně se k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve stanovené lhůtě nikterak nevyjádřila.

III. Posouzení návrhu Nejvyšším správním soudem

[4] Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. soud přiznává žalobě odkladný účinek, *jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.* Ve smyslu § 107 s. ř. s. uvedené podmínky platí přiměřeně i pro odkladný účinek kasační stížnosti.

[5] Jak již dříve Nejvyšší správní soud judikoval, poskytují soudy ve správním soudnictví primárně ochranu subjektivním veřejným právům a rovněž institut odkladného účinku je tak koncipován především jako dočasná procesní ochrana žalobce – účastníka správního řízení – před okamžitým výkonem pro něj nepříznivého správního rozhodnutí, jsou-li pro to splněny zákonem předepsané podmínky. Situace, kdy bude možno dovozovat vznik nenahraditelné újmy na straně žalovaného správního orgánu v důsledku rozhodnutí krajského soudu, tak budou nepochybně představitelné v poněkud omezenější míře, než jak tomu bude na straně žalobce. S ohledem na zásadu rovnosti účastníků řízení před soudem nicméně nelze žalovanému správnímu orgánu upírat právo obrátit se v případě nesouhlasu s výsledky soudního přezkumu provedeného krajským soudem na Nejvyšší správní soud s kasační stížností.

[6] Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 - 49, publ. pod č. 1255/2007 Sb. NSS, pak zásadně platí, že *„zruší-li krajský soud rozhodnutí správního orgánu, je povinností správního orgánu pokračovat v řízení a řídit se přitom závažným právním názorem vyjádřeným v pravomocném soudním rozhodnutí, bez ohledu na to, zda je ve věci podána kasační stížnost“.*

[7] V témže usnesení však rozšířený senát Nejvyššího správního soudu poukázal i na možné negativní dopady, které mohou nastat v souvislosti s přezkumem zrušujícího rozsudku krajského soudu na základě kasační stížnosti podané žalovaným. Tedy dopady, kterými odůvodnila svůj návrh na přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti i stěžovatelka v projednávané věci. V této souvislosti rozšířený senát Nejvyššího správního soudu doslova uvedl: *„... Jiná je ovšem situace, kdy by Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu, jímž bylo správní rozhodnutí zrušeno. V tu chvíli se věc dostane do stadia nového posuzování žaloby krajským soudem, který vázán právním názorem kasačního soudu (§ 110 odst. 3 s. ř. s.) může rozhodnout o zákonnosti správního rozhodnutí opačně, načež původní (zrušené) správní rozhodnutí „obživne“, aniž by důsledkem nového rozhodnutí krajského soudu bylo současné zrušení v mezidobí případně vydaného dalšího správního rozhodnutí. Vedle sebe tu tak mohou být dvě odlišná či dokonce opačná správní rozhodnutí o téže věci. Při odhlédnutí od situace, že i nové rozhodnutí krajského soudu může být napadeno kasační stížností, stejně tak jako nové správní rozhodnutí další žalobou,*

pokračování

následně rozsudek krajského soudu také kasační stížností, jde jistě o výsledek nežádoucí a procesními instituty příslušných správních procesních předpisů obtížně řešitelný.“

[8] Nejvyšší správní soud ve svém usnesení ze dne 2. 5. 2013, č. j. 6 As 61/2013 - 20, dovodil, že zpravidla přiznává kasační stížnosti správního orgánu odkladný účinek tehdy, jestliže skutečně hrozí vznik stavu právní nejistoty tedy vydání nového správního rozhodnutí s obsahově odlišným výrokem a následné „obživení“ rozhodnutí původního, zrušeného krajským či městským soudem. Tato situace nastává zejména v případě, kdy soud zruší správní rozhodnutí z důvodu chybného posouzení hmotně právní otázky a zaváže svým právním názorem správní orgán, aby v novém řízení rozhodl odlišně od rozhodnutí zrušeného. Pak by skutečně pozdější vyhovění kasační stížnosti zákonitě vedlo k existenci dvou odlišných správních rozhodnutí v téže věci.

[9] Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že rozšířenému senátu byla usnesením ze dne 28. 8. 2014, č. j. 10 Ads 99/2014 - 44, předložena k rozhodnutí právní otázka, zda *„I. Je dostatečným důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti žalovaného správního orgánu proti rozsudku krajského (městského) soudu, kterým bylo zrušeno správní rozhodnutí žalovaného, pouze potenciální možnost obživení zrušeného správního rozhodnutí žalovaného v důsledku zrušujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu? II. Je při posuzování výše uvedené otázky relevantní, zda ke zrušení správního rozhodnutí došlo z důvodu chybného posouzení hmotně právní otázky či z procesních důvodů?“* Důvodem pro předložení věci rozšířenému senátu bylo zjištění, že ohledně aplikace citovaných ustanovení s. ř. s. existuje vzájemně rozporná judikatura Nejvyššího správního soudu.

[10] Nejvyšší správní soud však neshledal, že by za daných okolností bylo vhodné řízení přerušit do doby rozhodnutí rozšířeného senátu. V posuzované věci zdejší soud dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti stěžovatelky jsou naplněny. Stěžovatelce je třeba dát za pravdu v tom, že nebezpečí hrozící v případě vydání nového rozhodnutí ještě předtím, než zdejší soud rozhodne o předmětné kasační stížnosti stěžovatelky, je v rozporu s principem právní jistoty a naplňuje tak znaky „nepoměrně větší újmy“ ve smyslu ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. Zároveň Nejvyšší správní soud neshledal, že by se přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nepřiměřeným způsobem dotýkalo nabytých práv třetích osob či bylo v rozporu s veřejným zájmem.

[11] Nejvyšší správní soud podotýká, že na shora uvedeném nemění nic ani skutečnost, že krajský soud ve výroku napadeného rozsudku uvedl, že ruší rozhodnutí stěžovatelky *„pro vady řízení“*. V daném případě spatřuje Nejvyšší správní soud reálnost naznačené hrozby ve skutečnosti, že krajský soud v napadeném rozsudku prezentoval odlišný právní názor na výklad ustanovení § 32 odst. 4 ve spojení s § 20 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, dle něhož má stěžovatelka započítat také dobu péče o dítě manžela v době před uzavřením manželství, zatímco stěžovatelka zastává názor, že dobou péče o nezletilé dítě manžela se ve smyslu citovaných ustanovení rozumí pouze doba péče za trvání manželství. Právě zde se nachází jádro sporu. Vyhodnotí-li Nejvyšší správní soud tuto otázku shodně se stěžovatelkou, přičemž v mezidobí stěžovatelka znovu rozhodne v souladu se závazným právním názorem krajského soudu, nastane shora zmiňovaný negativní stav. Proto Nejvyšší správní soud rozhodl, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

[12] Závěrem Nejvyšší správní soud připomíná, že usnesení o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je svou podstatou rozhodnutím předběžné povahy a nelze z něj předjímat

budoucí rozhodnutí o věci samé (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 - 76, publ. pod č. 1072/2007 Sb. NSS).

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. června 2015

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu